

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 12 maj 2015

567/2015

Lag

om ändring av lagen om utnämning av domare

Utfärdad i Helsingfors den 8 maj 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utnämning av domare (205/2000) 1, 3, 7, 10—12 och 14 §,
av dem 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1544/2001, 133/2003, 1202/2003,
741/2010 och 121/2013, 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1544/2001 och 592/2009,
7 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1183/2000, 10 § sådan den lyder delvis ändrad i lag
614/2011, den finska språkdräkten i 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1202/2003
och 121/2013, den svenska språkdräkten i 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna
133/2003 och 1202/2003 samt 12 § sådan den lyder i lagarna 1202/2003 och 592/2009, som
följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tillsättning av domartjänster och utnämning av domare för viss tid.

Domartjänster som avses i denna lag är

- 1) tjänsterna som president och ledamot vid högsta domstolen,
- 2) tjänsterna som president och ledamot vid högsta förvaltningsdomstolen,
- 3) tjänsterna som president och hovrättsråd vid hovrätterna,
- 4) tjänsterna som lagman och tingsdomare vid tingsrätterna,
- 5) tjänsterna som överdomare och förvaltningsrättsdomare vid förvaltningsdomstolarna,
- 6) tjänsterna som överdomare och försäkringsrättsdomare vid försäkringsdomstolen,
- 7) tjänsterna som president och arbetsdomstolsråd vid arbetsdomstolen,

8) tjänsterna som överdomare, marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjör vid marknadsdomstolen,

9) tjänsterna som jordrättsingenjör vid de tingsrätter som är jorddomstolar.

Bestämmelser om riksringen finns i grundlagen.

Bestämmelser om nominering av Finlands nationella kandidater för uppdrag som domare vid eller ledamot av internationella domstolar och Europeiska unionens domstol finns i 3 a kap.

3 §

Ledigförklaring av tjänster

En ordinarie domartjänst ska innan den tillsätts förklaras ledig att sökas hos respektive domstol, om inte något annat följer av 4 §.

Bestämmelser om vilken domstol som ledigförklarar en tjänst utfärdas genom förord-

ning av statsrådet. Den domstol som ledigförklarar en tjänst beslutar också om ny ledigförklaring av tjänsten och om förlängning av ansökningstiden.

När domstolen förklarar en domartjänst ledig ska den uppge om språkkunskaper som avses i 12 § 2 mom. krävs av den som ska utnämnas till tjänsten.

7 §

Tillsättning av domarförslagsnämnden och nämndens sammansättning

Domarförslagsnämnden tillsätts för fem år i sänder.

Ordförande i domarförslagsnämnden är en av högsta domstolen vald ledamot och vice ordförande en av högsta förvaltningsdomstolen vald ledamot. Övriga ledamöter är en hovrättspresident, en överdomare vid en förvaltningsdomstol, en lagman vid en tingsrätt, ett hovrättsråd, en tingsdomare, en förvaltningsrättsdomare och en förvaltningsrättsdomare eller en domare vid någon av de specialdomstolar som nämns i 1 § 2 mom. 6—8 punkten, en advokat, en åklagare och en ledamot som företräder den juridiska forskningen och undervisningen. Varje ledamot har en personlig ersättare.

Statsrådet tillsätter domarförslagsnämnden sedan

1) högsta domstolen inom sig har utsett en ledamot och ersättare,

2) högsta förvaltningsdomstolen inom sig har utsett en ledamot och ersättare,

3) hovrättspresidenterna inom sig har utsett en ledamot och ersättare,

4) överdomarna vid förvaltningsdomstolarna inom sig har utsett en ledamot och ersättare,

5) högsta domstolen utifrån anmälan bland lagmännen vid tingsrätterna, hovrättsråden och tingsdomarna har utsett ledamöter och ersättare,

6) högsta förvaltningsdomstolen utifrån anmälan bland förvaltningsrättsdomarna eller specialdomstolarnas domare har utsett ledamöter och ersättare,

7) Finlands Advokatförbund bland sina medlemmar har utsett den ledamot och ersättare som ska företräda advokatkåren,

8) riksåklagaren har utsett den ledamot och ersättare som ska företräda åklagarna,

9) justitieministeriet har utsett den ledamot och ersättare som ska företräda den juridiska forskningen och undervisningen.

När ledamöter och ersättare som avses i 3 mom. 5—9 punkten utses, ska kandidaterna vara dubbelt så många som de ledamöter och ersättare som utnämns. Innan den ledamot och ersättare som avses i 3 mom. 9 punkten utses, ska justitieministeriet höra parter som företräder den juridiska forskningen och undervisningen.

Ledamöterna i domarförslagsnämnden och deras ersättare beviljas avsked av statsrådet, som med iakttagande av förfarandet vid tillsättandet av nämnden samtidigt utnämner efterträdare för återstoden av mandattiden.

10 §

Domstolarnas utlåtanden

Domstolarna ger utlåtande i frågor som gäller tillsättning av domartjänster enligt följande:

1) hovrätterna i en sammansättning med presidenten och avdelningscheferna samt, om en avdelningschef är förhindrad, det hovrättsråd som är hans eller hennes ställföreträdare,

2) förvaltningsdomstolarna i en sammansättning med överdomaren samt ordförandena för sektionerna eller, om förvaltningsdomstolen inte är indelad i sektioner, överdomaren ensam efter att ha hört de ordinarie förvaltningsrättsdomarna,

3) försäkringsdomstolen i en sammansättning med överdomaren och avdelningscheferna samt, om en avdelningschef är förhindrad, den försäkringsrättsdomare som är hans eller hennes ställföreträdare,

4) vid tingsrätterna lagmannen efter att ha hört ledningsgruppen vid tingsrätten eller, om tingsrätten inte har en ledningsgrupp, efter att ha hört de ordinarie tingsdomarna,

5) vid arbetsdomstolen presidenten,

6) vid marknadsdomstolen överdomaren efter att ha hört de ordinarie marknadsrättsdomarna.

Domstolens utlåtande ska innehålla en motiverat yttrande om vilken av de sökande som bör utnämnas.

11 §

Allmänna behörighetsvillkor och grunder för utnämning av domare

Till domare kan utnännas rättrådiga finska medborgare som har avlagt annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt och som genom sin tidigare verksamhet vid en domstol eller i andra uppgifter har visat sig ha de insikter i de uppgifter som hör till tjänsten och de personliga egenskaper som en framgångsrik skötsel av tjänsten förutsätter. Bestämmelser om behörighetsvillkor för domartjänster som kräver sakkunskap inom något särskilt område får utfärdas separat.

Till president och ledamot vid högsta domstolen samt till president och ledamot vid högsta förvaltningsdomstolen kan utnännas personer som väl uppfyller kraven enligt 1 mom. och som har utmärkta lagkunskaper. Av presidenten för högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen krävs dessutom ledarförmåga.

Till hovrättspresident, lagman vid en tingsrätt, överdomare vid en förvaltningsdomstol, överdomare vid försäkringsdomstolen, president vid arbetsdomstolen samt överdomare vid marknadsdomstolen kan utnännas personer som utöver vad som krävs enligt 1 mom. även har ledarförmåga.

12 §

Behörighetsvillkor som gäller domares kunskaper i finska och svenska

Den som uppfyller behörighetsvillkoren i 11 § kan utnännas till domare, om han eller hon har utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i befolkningsmajoritetens språk inom domstolens domkrets samt

1) vid enspråkiga domstolar nöjaktig förmåga att förstå och i tal använda det andra språket,

2) vid tvåspråkiga domstolar nöjaktig förmåga att i tal och skrift använda det andra språket.

Trots bestämmelserna i 1 mom. kan till en domartjänst som avses i 1 b § i tingsrättslagen (581/1993), 3 a § i hovrättslagen

(56/1994), 6 § i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999), 4 a § i lagen om marknadsdomstolen (99/2013) och 3 a § i lagen om försäkringsdomstolen (132/2003) utnännas en person som uppfyller behörighetsvillkoren i 11 § i denna lag och har utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i befolkningsminoritetens språk inom domkretsen samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i majoritetens språk.

Bestämmelser om behörighetsvillkor som gäller domares språkkunskaper vid Ålands tingsrätt och Ålands förvaltningsdomstol utfärdas med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) genom förordning av statsrådet.

14 §

Redogörelse för bindningar

Den som föreslås bli utnämnd till en ordinarie domartjänst ska före utnämningen lämna en i 8 a § 1 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994) avsedd redogörelse för sina bindningar.

Den som utnämnts till ordinarie domartjänst ska under sitt tjänsteförhållande utan dröjsmål redogöra för förändringar i sina bindningar. Domare ska även i andra fall lämna en motsvarande redogörelse på begäran av domstolen eller justitieministeriet.

Bestämmelser om bindningar finns i övrigt i 8 a § i statstjänstemannalagen. Bestämmelse om införande av uppgifter som gäller bindningar i register finns i lagen om registret över domares bindningar och bisysslor (565/2015).

Närmare bestämmelser om lämnande av redogörelse för bindningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2015.

Domare vid hovrätten är också de som vid ikraftträdandet av denna lag är utnämnda till hovrättslagmän och domare vid försäkringsdomstolen de som vid ikraftträdandet av denna lag är utnämnda till lagmän vid försäkringsdomstolen. På dem tillämpas bestämmelserna om hovrättsråd och försäkringsrättsdomare.

Om en tjänst som hovrättslagman eller en tjänst som lagman vid försäkringsdomstolen är ledigförklarad vid ikraftträdandet av denna lag, ska när tjänsten tillsätts de bestämmelser iakttas som gällde vid ikraftträdandet.

Den som är utnämnd till en tjänst som hovrättslagman eller lagman vid försäkrings-

domstolen vid ikraftträdandet av denna lag har rätt att tjänstgöra i uppgifter som kräver ledarförmåga. När de tjänstgör i sådana uppgifter är de medlemmar av domstolens ledningsgrupp och i den sammansättning som avses i 10 §.

Helsingfors den 8 maj 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Justitieminister Anna-Maja Henriksson